

BİLGİNİN ZAMAN YOLCULUĞU

YETİŞKİN BİLGİLENDİRME KİTAPÇIĞI

Değerli Okurlar,

Bilge'nin Zaman Yolculuğu Serisi yetişkin ve çocukların birlikte geçirdikleri zamanları her iki taraf için de daha değerli ve anlamlı kılmaya katkı sağlamak amacıyla oluşturulmuştur. Meslek yaşamım boyunca, okul öncesi dönemi çocukla temasta olan ebeveynlerin, öğretmenlerin, büyükanne/babalar ve diğer yetişkinlerin öncelikli kaygılarının gelişim alanlarının temelini atıldığı bu kritik dönemde çocuğa doğru katkılar sunmak olduğunu gözlemledim. Bu dönemde her şey çok hızlı gelişir ve geri döndürülemez. Bu değerli zaman dilimi eğer doğru bir şekilde yapılandırılırsa çocuklarda temel güven, özerklik, başarı duyguları gelişir. Çocuklar maruz kaldıkları uyaranlar doğrultusunda benliklerini geliştirmeye başlarlar ve nihayetinde kişiliklerinin temel taşları oluşur. Farklı disiplinlerden ve çalışma alanlarından olan uzman bir yazar kadrosuyla hem çocukların bilişsel, sosyal ve psikolojik gelişimlerine katkı sağlayacak, hem de bu kitabı okurken çocuklar kadar onlara eşlik eden yetişkinlerin de keyifli anılar biriktireceği nitelikte bir kitap serisi oluşturduk. Çocuklarla iletişimi olan yetişkinler aslında çocukların doğasını anlamak, onların potansiyellerini ortaya çıkarmalarına katkı sağlamak, güvende, anlaşılabilir ve değerli hissetmelerine yardımcı olmak isterler. Çeşitli eğitsel etkinliklerle bunları gerçekleştirirken doğru kaynaklarla yola çıkmak varılacak olan hedefe ulaşmada önemli görülmektedir. Biz de siz değerli okurlara kılavuzluk edecek nitelikte bu yayını beğeninize sunuyoruz. Çocuklar bu hikâyeleri dinlerken Bilge'nin hayvan arkadaşlarıyla tanışacaklar, her biri farklı kazanımlara yönelik olan bu maceraları dinlerken hem eğlenecekler hem de aktif öğrenme sürecini ve oyunları içeren pek çok etkinlikle yetenek alanlarını geliştirecekler.

İlk kitap olan Bilge Zamanı Arıyor ile zamanı somut olarak kazanmak için büyülü bir yolculuğa çıkılıyor. Serideki diğer kitaplarda ise kısaca şu kazanımların elde edilmesi hedefleniyor:

Yol Arkadaşım Zizi ile çocuklara alışkanlıkları yapılandırma konusunda içgörü kazandırmak,

Yol Arkadaşım İlgi ile çocukların duyguları anlama ve ifade konusunda yaratıcı yollar keşfetmesini sağlamak,

Yol Arkadaşım Mori ile çocuklara anda kalmayı, risk almayı, eğlenerek problemlere çözüm bulmayı öğretmek,

Yol Arkadaşım Simo ile çocuklara becerileri geliştirmek için çaba göstermenin önemini fark ettirmek, hayal ve umut etmeyi deneyimlemelerini sağlamak,

Yol Arkadaşım Kiki ve Tobi çocuklara bireysel farklılıklara rağmen ortak duygu geliştirmenin önemini fark ettirmek ve kendi yolculuklarında kullanabilecekleri iletişimsel stratejileri keşfetmelerine katkı sağlamak,

Bu seride çocuklarla zamanlarını etkili bir şekilde geçirmeyi hedefleyen siz yetişkinler için çeşitli açıklamalar içeren notlar da hazırladık. Hikâyelerin etkinliklerinde çocuklar bireysel gelişimlerine yönelik pek çok içerikle karşılaşacaklar. Bunun yanında yetişkinlerle birlikte yapmaları önerilen etkinliklerle sosyal/duygusal gelişimlerine katkı sağlanacaktır. Hikâyedeki içeriklerin pekiştirilmesi ve öğrenilenlerin kalıcılığının sağlanması için hazırlanan şarkılara karekodlarla ulaşabileceksiniz. Bunun yanında çocukların temel müzik algısını geliştirecek kareoke uygulamaları öğrenmeye oyun ekleyecek. Biz bu kitapları hazırlayan ekip olarak süreçte çok eğlendik ve öğrendik. Çocukların zaman yolculuklarına eşlik eden siz yetişkinlerle çocuklarla birlikte güzel anılar biriktirmeniz ümidiyle...

Doç. Dr. Safiye Sarıcı Bulut

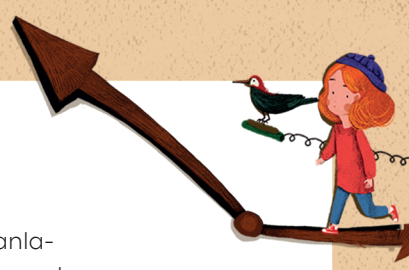
Yola, Yol Arkadaşlarına, Yolculuğa Teşekkür...

Bilge'nin yolculuğu "Acaba zaman yenilebilir, oynanabilir, giyilebilir bir şey mi? Yoksa saat zaman demek mi?" sorusuyla başlıyordu. Bir soruya yanıt bulmak için merakla, heyecanla, coşkuyla yola koyuluyordu Bilge. Bizim yolculuğumuz ise "Acaba çocukların nitelikli bir şekilde zamanı

yapılandırmasının hem bilimsel hem de rahatça anlaşılabilir, uygulanabilir bir yöntemi olabilir mi?" sorusuyla başladı. Bu soruya yanıt verebilmek için çok yönlü bir araştırma, bakış açısı, uygulama yeterliliği ve deneyimli bir rehber ihtiyacı vardı. Projenin çekirdek ekibi; Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında öğretim üyesi Doç. Dr. Safiye Sarıcı Bulut rehberliğinde Türkiye'nin farklı bölgelerinde hizmet veren; öğretim programı geliştirme, montessori eğitimi, yaratıcı drama eğitimi, okullarda psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, psikolojik danışmada sanatın kullanımı gibi farklı konularında uzman iki okul öncesi öğretmeni ve üç psikolojik danışman olarak belirlendi. Proje ekibindeki herkesin kendine ait özel yetenekleri ve birbirinden farklı özellikleri vardı; fakat aynı amaçta buluşuyorduk. Aynı amaçta buluşmak bilgilerimizi derinleştiriyor, niteliğini artırıyor; farklılıklar ise bambaşka yollar göstererek bakış açımızı genişletiyordu. Proje ekibinin de öğrendiği, keşfettiği bir yolculuktu bu. İçlerinde benim de olduğum çekirdek yazar ekibimiz Uzm. Psikolojik Danışman Gamze Temeloğlu, Psikolojik Danışman Percihan Zengin, Okul Öncesi Öğretmeni-Yaratıcı Drama Lideri Pınar Kırkulak, Okul Öncesi Öğretmeni-Montessori Eğitmeni Derya Çelik Özkan ve editörümüz, rehberimiz Doç. Dr. Safiye Sarıcı Bulut, teşekkür ederim ya da her zaman duyduğunuz gibi, İYİ Kİ BİZ!

Çekirdek ekibimizle ilk bir araya gelişimizde amacımıza ancak yetişkinlere, çocuklara zamanı yapılandırma konusunda nasıl rol-model olunabileceğini fark ettirerek ulaşabileceğimizi düşünüyorduk. Bu sebeple ebeveynlere rehber olacak bir kitap hazırlamayı düşünüyorduk. Düşündüğümüz bu kitap için ilk olarak zamanı yapılandırmanın nasıl olacağına dönük bilimsel bilgilerden derlediğimiz metinler hazırlamıştık. Toplantı yaptığımız günlerden birinde, arkadaşlardan biri hazırlanan bir içeriği dinlemek istemediğini, sıkıldığını söyledi. Bu anda "Peki okumaktan bile sıkılabildiği bir bilgiyi nasıl hayatına katacak bir ebeveyn?" diye sorduk birbirimize. Bu soruya yanıt ararken resimlerle, şarkılarla, etkinliklerle aslında bir kılavuz kitap niteliği taşıyan, okumayı, anlamayı ve konu ile ilgili etkinlikleri uygulamayı kolaylaştıracak bir kitap yapmak istediğimize karar verdik. Sonra proje ekibine sa-

natçı yol arkadaşlarımız katıldı.

Bilge Resimler ile yalnızca kurgunun algılanmasının ötesinde çocukların merak ve keşif duygularını harekete geçirmek, sanatı bir ifade aracı olarak algılamalarını sağlayarak içten dışı bir değişim başlatabilmek istiyorduk. Berk Öztürk bilgileri öyle güzel yorumladı, somut ve soyut arasındaki köprüyü öyle güzel kurdu ki çizimleriyle hikayelere hayat verdi. Teşekkürler Berk etkisi!

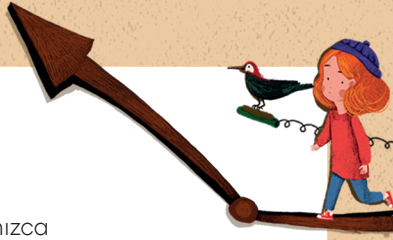
Bilge Şarkılar başlangıçta ufak tefek bir hayaldi. Evren bu hayale kendi enerjisini, bilgisini ekledi, düzenledi, kayıtlarını aldı ve onları gerçek şarkılar yaptı. Çocuk yol arkadaşlarımızın seslendirmeleri ile bir hayal kendi yolunu buldu... Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Kontrabas Sanatçı Evren Şen; bu hayale inandığın için, şarkıların müzik eğitiminde kullanılabilmesi için gösterdiğin çaba ve kayıt sürecinde çocuklarla kurduğun sahici iletişim için, paha biçilmez dostluğun için teşekkürler.

Proje sürecinin sonuna geldiğimizde tam hayal ettiğimiz gibi bir ürüne ulaşmıştık. Bilge'nin dilinden anlattığımız etkinlik bölümüne geldiğimizde "Neden çocuklardan da küçük bir proje ekibi kurulmasın ki; böylelikle geçtiğimiz yolları onlara gösteririz, bu sayede akranlar arasındaki ilişkiyle öğrenme ortamını etkinlik bölümünde verebiliriz." diye düşündük. Böylece son anda ve kısa bir süre için ekibimize çocuk yol arkadaşlarımız da katılmış oldu. Bilge'nin Zaman Yolculuğu Günlüğünü oluşturmaktaki amacımız o zamana kadar çocuk için zamanı somutlaştırmak için verdiğimiz hikâyeyi değerlendirmek ve bilgileri etkinliklerle pekiştirmektir. Çocuk yol arkadaşlarımıza çalışmalarımızı sunduk, tam hayal ettiğimiz gibi her biri kendi içlerinde zaman yolculuğuna çıktı ve çıktılarını ilettiler. Çocuk yol arkadaşlarımız; Bilge Doğualp (2), Azra Ayva (6), Maya Su İnce (7), Mesut Kaan Demiralp (8), Melis Manap (9), Ceren Manap (9), Demir Altinkaya (10), Kumsal Çakır (11), Rahel isimimaya Şenöz (11), Sümeyye Çalışkan (11) bize yeni şeyler öğrettiler, neşe oldular. O güzel çocuklara ve onları destekleyen ebeveynlerine teşekkürler!

Bir düşüncenin ürüne dönüşmesi, metinlerin, çizimlerin,

etkinliklerin uygun şekilde birleştirilmesi için yalnızca bilgi yetmiyor. O düşünceyi anlayıp bütünleştirecek yol arkadaşınızın enerjisi projenin bütününe etkiliyor. Maksat Kitap'ın dizgi-yayın grubundan Murat Halıcı, çok sayıda fikir ve ürün çeşitliliği olan bu seride her durumda neşeni koruduğın için, verdiğin güven için, gösterdiğin çaba için; Pinar Çelik, adaletli ve dürüst çalışmaların için teşekkürler!

Sınırsız Medya ekibi ve özelde Gökhan Tahincioğlu, stüdyo kayıtlarında çocuklar ve ekip için en uygun atmosferi sağladığın için, iletişim dilindeki uyum, yayınların video kurgu ve montajında gösterdiğin içten çaba için teşekkürler!

Yayının okurla buluşması için geçen sürede yayına hazırlama biriminden Felsefe Kübra Arıoğlu, son okumalarını yapan kendi sihirli dokunuşlarıyla daha anlaşılır kılan Edebiyatçı-yazar Elif Mira, gözden geçirerek değerli görüşlerini sunan yazar Fatih Erdoğan, Uzm. Psk.Dan. Özden Bilgin, Hikaye Anlatıcısı Didem Çakır çok teşekkürler!... Yayının okurla buluşmasında emeği geçen matbaa, pazarlama, satış ve dağıtım birimi... İtiraf ediyorum, bu yazının farklı bir teşekkür kitabına dönüşmemesi için kendimi tutuyorum. O kadar emek var ki her bir aşamasında, hiçbir emeği atlamak istemiyorum. Tüm bu insanların bir amaçta buluşmasını sağlayan, onlara imkân sunan Özlem hanıma teşekkür ederek bir son verebilirim belki... Maksat Kitap'ın kurucusu ve yönetim kurulu başkanı Özlem Sarı, hızla ilerlediğimiz bu dönemde, nitelikli ürün çıkabilmesi için sükunet ve şefkatle gösterdiğin çaba, inanç, güven ve sunduğın aydın bakış açısı için teşekkürler. Hep ahenkli ses çok olursa bozuk ses ayrışır, kaybolur diye düşündük. Dilerim çoğalır oluşturduğın bu ahenk...

Sejma Tekin

Uzman Psikolojik Danışman - Bilge'nin Zaman Yöneticisi Serisi Proje Koordinatörü

Bilge'nin Zaman Yolculuğuna Hazırlık

Edip Cansever Manastırlı Hilmi Bey'e mektubunda "İçimden bir şey aktı aktı, yüzümde menekşelendi

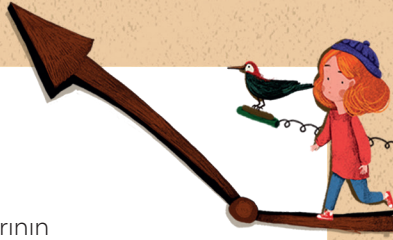
Hilmi Bey, gökyüzü gibi bir şey bu çocukluk, hiçbir yere gitmiyor." der. Gerçekten de öyledir; çocukluktaki zamanın nasıl geçtiğini anlamamız fakat bütün bir yaşamımızı da o yıllardaki anılarımız üzerine inşa ederiz. Her çocuğun doğası farklıdır. Her ailenin de doğası farklıdır. Dolayısıyla çocuğun da ailenin de zamanı yapılandırma sürecindeki beklentileri farklılaşabilir. Bu süreçte ebeveynlerle ve çocukla çalışan yetişkinlere düşen, çocuğun doğası ve potansiyelleri doğrultusunda gerçekçi beklentiler geliştirmek, buna ilişkin zaman planları oluşturmaktır. Çocuk dünyaya uyum sağlama becerisi ile gelir. Çocuk doğrudan yaşantıları kadar dolaylı olarak gözlemlediklerini de kişiliğinin ve davranışlarının bir parçası haline getirir. Bu yüzden her çocuk, nasıl bir aile atmosferinin içine doğuyorsa kendi doğasını buna uyumlamayı öğrenir. Fakat çocuğun yalnızca uyumu öğrenmesi yetmez, özerkliği de elde etmesi gerekir. Bunun için çocuğun doğasının ne olduğu, nelerden keyif aldığı gözlemlenirken neleri yapmaktaki zorlandığının fark edilmesi hem uyumunu kolaylaştırır hem de özerkliği kazanmasına yardımcı olur.

Yetişkinler çoğu kez her çocuğun birbirinden farklı olduğunu düşünseler de bunun gerçek yaşamda nasıl karşılık bulunduğunu ayırt edemeyebilirler. Bir balığın neden ağaca çıkamadığını kimse sorgulamaz, "Çünkü o bir balık" cevabı verilir. Bu seride her çocuğun özgün doğası, meraklı, keşfetmeye ve iletişime açık, duygularını ve düşüncelerini rahatlıkla ifade eden, "doğal çocuk" özellikleri gösteren Bilge karakteri üzerinden; farklılıkları ise Bilge'nin yolculuklarında karşılaştığı hayvan karakterler üzerinden verilmiştir.

Zamanı yapılandırma sürecinde kendi özelliklerimizi keşfetmemizin yanı sıra başkalarının zamanı yapılandırma biçimini ve özelliklerini anlamamız da önemlidir. Gelişim sürecinde ihtiyacımız olan temas kurma, duygularını ifade etme, bir rutin oluşturma, çatışma çözme, eğlenme, beceri geliştirme ihtiyaçlarımızı karşılarken başkalarının

davranışlarından etkileniriz. Bilge'nin yol arkadaşlarının her birinin kendine özgü özellikleri ve zamanı yapılandırma biçimleri vardır. Bu yolculuklarda çocukların farklı durumlarla ve kişilerle ilişkilerini sahici, samimi ve yapıcı bir şekilde oluşturmalarının da ipuçları verilmektedir. Seri bir yolculuk metaforu üzerinden tasarlanmıştır. Çünkü yaşam yolculuğunda her yolcu kendine en uygun planı yaparsa birlikte yol almak da, keyif almak da, yolculuğu başarıyla tamamlamak da mümkün olabilir. Her kitabın sonunda hedeflenen kazanımı pekiştirmeye yönelik verilen etkinlikler, aynı zamanda çocukların bilişsel, sosyal-duygusal, psiko-motor, dil ve öz bakım gelişimlerini de destekleyecektir. Bu etkinlikler iletişim etkinlikleri (diyalog, aile çemberleri, bilmece, tekerleme vs.), kodlama, dikkat geliştirici etkinlikler, kas gelişimini destekleyen etkinlikler (kesme, yapıştırma, zıplama vs.), rutinler üzerine düşünme ve farkında olmayı destekleyecek etkinliklerdir. Aynı zamanda hikâye kurguları ve etkinlikler, farklı zekâ türlerinin gelişimini de destekleyecek nitelikte hazırlanmıştır (müzik, sosyal, dil, matematik, sanat vb.).

Bilge'nin Zaman Yolculuğu'na Başlarken

Bu seri zamanı yapılandırma konusunda referans alınabilecek bir araç olarak tasarlanmıştır.

- Okul öncesi ve ilköğretimin ilk yıllarında çocukların zaman yolculuğunda öğretmenler bu kitabı kendi amaçlarına uygun olarak bireysel ve grup çalışmalarında kullanılabilir. Seride yer alan çizimler anlatımı desteklemenin yanında sanatsal değer taşımakta, yer yer soyut anlatımlar içermektedir. Bu anlamda görseller hikâyeden bağımsız olarak çocuğun düşünce ve hayal dünyasını genişletebilecek çalışmalarda kullanılabilir.
- Bilge'nin Zaman Yolculuğu'nda hikâye içeriğinde şarkılar karekodlarla verilmiş, etkinlikler video anlatımları ile desteklenmiş, hem çocuk hem de yetişkin gözüyle anlatımlar yapılmıştır. Bunlar hem okul öncesi öğretmenlerinin materyallerini genişletmek hem de ebeveynlerin uygu-

lamalarına rehberlik etmek amacıyla özenle hazırlanmıştır.

• Tüm çalışmalar Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Safiye Sarıcı Bulut'un rehberliğinde, okul öncesi öğretmenleri ve psikolojik danışmanlar eşliğinde hazırlanmıştır.

• Kitapların tamamı hedeflenen kazanımlar ışığında 4-12 yaş çocukları okumuş, hedeflenen kazanımların çocuklar tarafından elde edildiği görülmüştür. Hikâyelerin sonunda kazanımı desteklemek için yapılandırılan etkinliklerin bir kısmında çocukların gerçek ürünlerine ve anlatımlarına yer verilmiştir. Gerçek çocuk ürünlerine yer vermenin amacı; çocuklar arasındaki etkileşimi desteklemek, etkinliklere katılma motivasyonlarını olumlu etkilemektir.

• Metinle uyumlu ve yer yer soyut anlatımlar içeren görsel seçimleri ile çocuğun merak, keşif duygularının harekete geçirilmesi, yaratıcı düşünce becerisinin gelişmesi, odaklanması, ilişki kurmasının kolaylaşması hedeflenmiştir.

• Kullanılan tekerleme, şarkı ve şarkılı oyunlar ile çocuğun dil gelişimine katkı sunmak, kendini yaratıcı biçimde ifade edebilmesini desteklemek, estetik anlayışını güçlendirmek hedeflenmiştir.

• Hikâyede kullanılan şarkıların notaları hem basılı halde hem de kayıtlarla eş zamanlı okuma yapmayı kolaylaştırmak için video halinde eklenmiştir. Şarkılar çocukların yorumuyla ve anlatımıyla da ek olarak kaydedilmiştir. Bu sayede çocukların yaratıcı ve çok yönlü düşünme becerilerini geliştirmek amaçlanmıştır. Şarkıların dinleme ve izleme odaklı kayıtları çocukların hem eğlenirken öğrenmesine hem de müzik algısının doğru şekillenmesine katkı sağlayacaktır.

• Hikâyede karşılaşılan durumlar ve etkinliklerdeki yaklaşım çocuğun gerçek yaşamı ile ilişki kurmasını kolaylaştıracak nitelikte oluşturulmuştur. Bu sayede çocuk, hikâye ile farkındalık kazanacak, etkinliklerde hazırlık yapacak kendi yaşamında da uygulama fırsatı bulacaktır.

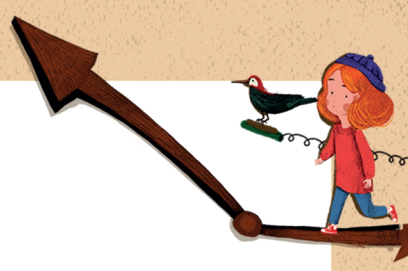
Bilge'nin Yol Arkadaşları

Dünyanın yaşanabilir bir yer olması konusunda neyin önemli olduğu insandan insana farklılaşabilir. Bu eğilim henüz çocuklukta-ken belirginleşmeye başlar. Kimi çocuk için dünyanın iyi/uygun bir yer olması önemliken kimi çocuk için sevgi dolu bir yer olması; kimi için keyifli, heyecan dolu bir yer olması önemlidir. Çocukların dünyadan beklentilerinin farklılaşması gibi ebeveynlerin beklentileri de farklılaşabilir. Benzer ya da farklı beklentilere sahip olmak aile içi iletişim, verilen tepkiler, hedeflerin oluşturulması, zamanın yapılandırılması gibi pek çok konuya etki eder. Örneğin; dünyanın yaşanabilir bir yer olması için keyifli bir yer olmasını önemseyen bir çocuk, risk alabileceği, heyecan duyabileceği aktivitelere yönelirken; dünyanın yaşanabilir bir yer olması için iyi/uygun olmasını önemseyen bir çocuk herkes için iyi olan, kural ve sınırları belirlenmiş, görev ve sorumlulukların açık ve net olduğu aktivitelere yönelebilir. Keyif almayı önemseyen bir çocuk ile iyi olmayı önemseyen bir çocuğun zamanı algılaması ve yapılandırması farklı olacaktır. Yetişkin çocuğun ve kendisinin önemsediklerinin neler olduğunu anlayabilirse; nasıl davranacağını, zamanı yapılandırma sürecinde çocuğuyla nasıl bir iletişim kuracağını bilebilir. Böylece çocukların üreten ve mutlu bir yetişkin olabilmesi için yetişkinlerin ne tür destekler sunabileceğine karar vermesi kolaylaşacaktır.

Bu seride Bilge'nin yol arkadaşı olarak verilen karakterlerden her biri onun aşağıdaki zamanı yapılandırma konularında sorgulamalar yapmasına ve kendisi için önemli olan ihtiyacı bulmasına yardımcı olmaktadır.

Bilge Zamanı Arıyor, Merak ve Keşif Zamanlarım

Çocukların zaman algısı yetişkinlerin zaman algısından farklılık gösterir. Bir çocuk saatlerce oyun oynasa bile "daha yeni başlamıştım" diye düşünebilir. "Biraz daha zaman", "On dakika", "Bir gün" kavramları okul öncesi

çocuk için soyut kavramlardır. Bu yüzden zamanı somut olarak algılamakta, buna göre kendini ayarlamakta zorluk çekebilirler. Bilge Zamanı Arıyor, 6 kitaptan oluşan Bilge'nin Zaman Yolculuğu Serisi'nin ilk kitabı. Bilge birçok arkadaşının yaşadığı "oyun zamanının bitmesi" anını yaşıyor. Eğer daha fazla zamana ihtiyacı varsa biraz daha zaman alabilmenin bir yolu olabileceğini düşünüyor. İşte bu fikirle zamanın peşine düşüyor. Serinin ilk kitabında Bilge, soyut ve somut arasında, hayal ve gerçek arasında yolculuklar yapıyor. Bilge'nin ilk yolculuğunda ona saatler eşlik ediyor. Bilge saatlerin dilini anlamaya çalışırken zamanı saatler aracılığıyla takip etmeyi öğreniyor.

Yol Arkadaşım Zizi, Tekrar Eden Zamanlarım – Alışkanlıklarım

Zizi karakteri bir arı. Vız vız çalışıyor. Onun için önemli olan, her şeyin iyi/doğru olması. En büyük korkusu hata yapmak. Dakik, düzenli, kontrolcü... Bilge'ye temel ihtiyaçlarını karşılamasına dönük hatırlatmalar yapan, düzen konusunda onu destekleyen yol arkadaşı Zizi. Bilge, Zizi ile olan yol arkadaşlığında her gün tekrar eden davranışları üzerine düşünüyor. Neden bazen ipin ucunu kaçırdığını, hangi konularda hatırlatmaya ihtiyaç duyduğunu sorguluyor. Zaman yolculuğunda tekrar eden davranışlarını keşfetmeye ve alışkanlıklarını yapılandırmaya çalışıyor.

Yol Arkadaşım İlgi, Duygularım, Sıkışan Zamanlarım – Sanatçı Yanım

İlgi karakteri bir kedi. Empatik, sevgi dolu, hassas. Duygularını ifade etmek, kabul edilmek, anlaşılmak en büyük ihtiyacı. Eğer fark edilirse ilham veren, eğlenceli, özgün yanını ortaya koyuyor. Görülmediğinde ise içine kapanabiliyor, tek gerçek olarak duygularını görmeye başlıyor, problem

çözme becerisi azalıyor. Bilge İlgı ile olan yolculuğunda duygularına kapılıp gittiğinde, telaşa kapıldığında, korktuğunda ya da öfkelenildiğinde zamanın nasıl geçtiğini anlamaya çalışıyor. Kendini ifade ederken kullandığı yaratıcı yolları keşfediyor. Bir yandan da İlgı'yi anlamaya ve onunla ilişki kurmaya çalışıyor.

Yol Arkadaşım Mori, Vakit Geçirme Zamanlarım – Eğlenceyi Yanım

Mori dünyayı yaşamak için daha keyifli bir yer yapmak isteyen; keyif, haz, çeşitlilik, heyecan peşinde koşan zeki bir maymun. Bedeni gibi zihni de daldan dala atlıyor. Durduğunda sıkılıyor, sıkıştırıldığında bunalıyor, şakacı, eğlenceli, yaratıcı... Hızlı düşünüyor, çabuk çözüm buluyor. Akli fikir oyununda bu yüzden hep anda yaşıyor. Bilge, Mori ile merakının peşinden gitmeyi, kendi hayalleri için risk almayı deniyor; geçmişe ve geleceğe yolculuğa çıkıyor. Bilge yolculukta fark ettikleri ile bugünkü hayatı için sorumluluk almayı da öğreniyor.

Yol Arkadaşım Simo, Hayallerim, Umutlarım, Geleşim Zamanlarım - Beceriyi Yanım

Simo dünyayı yaşamak için güvenli bir yer yapmayı önemseyen vicdanlı, sorumluluk sahibi, sadık bir sincap. Simo belirsizlikten, alışık olmadığı durumlarda bulunmaktan rahatsız oluyor, zararlı ve tehlikeli şeylerden kaçınıyor; ölçülebilir, tahmin edilebilir seçimler yapmayı seviyor. Belirsizliklerden rahatsız olduğu için gelecek endişesi duyabiliyor; bu yüzden geleceğini garanti altına almaya dönük çabalarda bulunabiliyor. Beklenmedik tepkilere maruz kalmak, alışık olduğu düzenin bozulması, onu rahatsız ediyor. Üstüne düşeni yapma konusunda da oldukça hassas davranıyor. Bilge'nin bir beceriyi geliştire-

rirken geçirdiği zamanda Simo ona eşlik ediyor. Bilge, Simo ile hemen sonuç almasa da bir beceriyi geliştirmek için çaba göstermenin önemini fark ediyor. Bilge, kusurlu görüşüklerini de kabul etmeyi, hayal etmeyi, umut etmeyi, tekrar tekrar denemeyi, gelişim sürecinin verdiği mutluluğu Simo ile deneyimliyor. Bu yolculukta Turna Tütü onlara eşlik ediyor.

Yol Arkadaşım Kiki ve Tobi, Yakınlık Zamanlarım – Problem Çözebiyen Yanım

Kiki dünyayı daha faydalı bir yer yapmak için üretken olmaya önem veren kararlı ve gayretli bir kirpi. Hedefe ulaşmak, ödüller kazanmak, kendini göstermek, yaptıklarıyla öne çıkmak Kiki için önemli. Kiki başarısız, verimsiz olmaktan korkuyor. Üretim içinde geçirmedığı zamanları kayıp olarak görüyor. Kişiler arası ilişkilerinde gergin tavırlar sergileyebiliyor, iğneleyici ve kırıcı bir üslup kullanabiliyor.

Tobi ise dünyayı anlamak ve onu daha yaşanabilir, kestirilebilir bir yer yapmak istiyor. Bu yüzden Tobi için öne çıkmak, kendini göstermek değil bilgiye ulaşmak anlamlı. Hatta Tobi sık sık kendi özel alanına çekilmeye ihtiyaç duyuyor; sınırlarına girilmesinden, çok yakın ilişkilerden rahatsız oluyor. Tobi hayatın ya da insanların beklentilerini karşılayamamaktan korkuyor, bu yüzden ilişkilerinde mesafeli olmayı tercih ediyor. Yeni bir bilgi öğrendiğinde, kendi kişisel alanına saygı duyulduğunu hissettiğinde iletişim kurmaktan çekinmiyor, bildiğini paylaşabiliyor, uyum sağlayabiliyor.

Bilge'nin zamanı paylaşmaya ihtiyaç duyduğu, tek başına canının sıkıldığı bir gün Kiki ve Tobi ona eşlik ediyor. Bilge can sıkıntısıyla baş etmede anlamlı ilişkiler kurmanın önemini; tek başına hangi konuda yetenekli ya da becerikli olursa olsun her zaman başkasının bakış açısına ihtiyaç duyabileceğini Kiki ve Tobi ile yolculuğunda fark ediyor. Bilge aynı zamanda bir çatışma durumunda ne gibi stratejiler geliştirebileceğini, sevgi sayesinde farklılıkların nasıl da zenginliğe dönüştüğünü Kiki ve Tobi ile fark ediyor.

Bilgenin Zaman Yolculuğu'na Eşlik Ederken

Her çocuk merak ve keşif duygusu ile dünyaya gelir. Daha önceden konuya dair bir ilginin olması, öğrenmeyi kolaylaştıran faktörlerdendir. Bunu yolculuk öncesi hazırlık yapmaya benzetebiliriz. Serideki tüm kitaplarda, Bilge'nin Zaman Yolculuğu başlamadan önce çocuğu konuya ısındıracak, merak uyandıracak bir oyuna yer verilmektedir. Bu oyunları yönergelere göre kendiniz oynayabilirsiniz ya da karekod ile verilen videolu anlatımlardan da yararlanabilirsiniz.

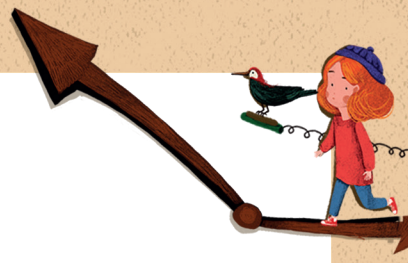
Bir yolculuk tamamlandığında başka bir yola çıkmadan önce neler olup bittiğini değerlendirirsiniz. Belki hatırladıklarınızı şöyle bir gözden geçirir, fotoğraflar varsa bunları incellersiniz. Bunların hepsi, yolculuktan size kalanları, daha sonraki yaşantılarınızda da kullanabilmenizi kolaylaştıracaktır. Bu sebeple her hikâye sonunda çocuğun hikâyedeki olaylar ile kendi yaşamı arasında ilişki kurabileceği, değerlendirmeler yapabileceği etkinliklere yer verilmiştir.

Çocuklarla zamanı yapılandırırken çocuğun duygusal olarak gelişmek ve özerkliğini kazanmak için doğal bir eğilimi olduğunu göreceksiniz. Size düşen çocuğun hangi alanda gelişmeye ve nasıl bir özerkliğe ihtiyaç duyduğunu keşfetmek ve onu desteklemektir. Keşif sürecinde Bilge'den ve yol arkadaşları olarak verilen hayvan karakterlerinin motivasyonlarından, davranış biçimlerinden faydalanabilirsiniz.

Çocuklar olaylar karşısında farkında olarak ya da olmayarak seçimler yapar. Çocuklara seçimleri üzerinde farkındalık kazandırmak, özerkliklerini ve yeterliliklerini geliştirecektir. Bilge'nin zaman yolculuğunda çeşitli durumlarda verilen ebeveyn ile iletişim örnekleri, çocuğun dilinden yazılmış günlük örnekleri ve etkinlik örnekleri bu konuda size yardımcı olacaktır.

Hikâye kurgularında ve etkinliklerde verilen şarkıları çocukla birlikte dinleyerek,söyleyerek, rol oynama ve doğaçlama teknikleriyle şarkıyla uyumlu hareketler ekleyerek verilerek istenen kazanımların kalıcılığını artırabilirsiniz.

Çocukla hikâye okurken resimlerin üzerinde durup "Sence başka ne olabilirdi?" "Burada ne oluyor?" "Burada en çok neyi sevdi, kaç tane... var?" gibi resim okuma çalışması yapabilirsiniz. Hoşlandığı bir resim ya da simge, ürün

hakkında daha sonra bir resim, heykel vb. sanat aktivitesi yapabilir; böylece kendini ifadede sanatı araç olarak kullanmasına yardımcı olabilirsiniz.

Şarkıların notaları eşliğinde verilen kayıtlarda, müziğin diline aşina olmasını, farklı ses tonlarının nasıl çıktığına, ince, kalın, hızlı, yavaş gibi kavramlara aşina olmasını sağlayabilirsiniz. Şarkıların notalı versiyonlarını, çocukların söylediği versiyonlarını dönüşümlü olarak dinleyebilir; kendiniz de farklı söyleyiş tarzları deneyebilirsiniz. Daha sonra siz de kendi şarkınızı üretebilirsiniz. Başlangıçta anlamsız melodiler, ilgisiz sözler, tekerlemeler çıkabilir. Denedikçe çocuğun resimle olduğu gibi müzik aracı ile kendini doğaçlama ifade edebildiğini göreceksiniz.

Bilge'nin Zaman Yolculuğu serisinin etkinlikleri, Bilge'nin dilinden oluşturulmuştur. Çocukla etkinlikleri uygularken etkinlik öncesinde, sırasında, sonrasında günlüğü oluşturabilirsiniz. Başlangıçta yetişkin aktif olup, çocuk ilgisine göre katılım gösterebilir. Burada yetişkinden beklenen gerçekten kendisi de keyif alabileceği, ortak bir ürün günlüğü oluşturmasına destek olmaktır. Her çocuğun hızı kendine özgü olacağı için yetişkinin çocuğun ihtiyacı kadar destek sunması, kendini geliştirebilecek alanlar açması, motive etmesi de önemlidir. Resimli, yazılı ya da kendine özgü günlük tutma yöntemi kazanımların kalıcılığını artıracak gibi, çocuğun kendini değerlendirmesi için de işlevsel bir yöntem olabilir.

Bilge Editör

Safiye Sarıcı Bulut

1970'de Çorum İskilip'te doğdu. 1997 yılında Atatürk Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Bölümü'nü bitirdi ve lisansüstü eğitimini de aynı üniversitede tamamladı. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda okul psikolojik danışmanı, RAM müdürü ve proje koordinatörü olarak görevler yaptı.

2010 yılında Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'nda öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı, aynı alanda Doç. Dr. kadrosunda görevine devam etmektedir. Akademik ilgi alanları çözüm odaklı kısa terapi, üstün yeteneklilik, kendini gerçekleştirme olarak ifade edilebilir. Evli ve iki çocuk sahibi olan Bulut, yaşamını ve çalışmalarını Ankara'da sürdürmektedir.

Bilge Yazarlar

Derya Çelik Özkan

1994'te Hatay'da doğdu. 2016 yılında Gazi Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programından mezun oldu. 2016-2019 yılları arasında Ankara'da özel okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmen ve eğitim koordinatörü olarak çalıştı. Okul öncesi alanında Montessori, Robotik Kodlama, Stem eğitimlerini aldı. 'Eğitim ve Toplum' konuları özel ilgi alanı olması sebebiyle 2021 yılında Anadolu Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde lisans programına başladı. Mesleki deneyim, öneri ve fikirlerini paylaşmak için oluşturduğu sosyal medya hesabında, pandemi sürecinde eğitimden ve akranlarından uzaklaşan çocuklar için ortak bir çevrimiçi sınıf oluşturup hikâye saatleri, matematik ve çeşitli atölyeler düzenledi. Başlıca ilgi alanları çocuk edebiyatı araştırmaları ve çevrimiçi okul öncesi eğitimi olarak ifade edilebilir. 2019 yılından beri bilingual okul öncesi eğitim kurumlarında okul öncesi öğretmeni olarak hizmet veren Özkan, yaşamını ve çalışmalarını Ankara'da sürdürmektedir.

Pınar İhan Kırkulak

1993'te Gaziantep'te doğdu. 2015 yılında Ankara Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programından mezun oldu. "Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Çocuk Haklarının Drama ile Öğretilmesi" konulu projesiyle Çağdaş Drama Derneği'nde liderlik programını tamamlayarak drama eğitmeni oldu. Bunun yanı sıra aldığı eğitimlerle Türk İşaret Dili tercümanlığı unvanını aldı. 2015'ten bu yana 6 yılı Diyarbakır ilçelerindeki köy okullarında olmak üzere Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde çeşitli okullarda okul öncesi öğretmeni olarak çalışmaktadır. Çalışma hayatı sürecinde e-Twinning, Erasmusplus, yerel kalkınma ajanslarıyla web2.0 araçları, yaratıcı drama, robotik kodlama, çocuk hakları, çocuk ihmal ve istismarında önleyici programlar gibi çeşitli projeleri hazırlayan ve yürüten Kırkulak, yaşamını ve çalışmalarını Mersin'de sürdürmektedir.

Gamze Temeloğlu

Uzman Psikolojik Danışman Gamze Temeloğlu, 1994'te Osmaniye'de doğdu. 2016'da Gazi Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü lisans programından mezun oldu. Aynı yıl aynı üniversitede başladığı yüksek lisans eğitimini 2019 yılında "Kariyer Karar Verme Güçlüklerinin Yordayıcıları Olarak Kariyere İlişkin Ebeveyn Desteği ve Meslek Kararı Verme Öz Yetkinliği "konulu yüksek lisans tezi ile tamamlayarak Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında bilim uzmanı ünvanını aldı. 2017'de Hatay Reyhanlı'da MEB bünyesindeki bir ortaokulda psikolojik danışman olarak göreve başladı. Öğrencilik yıllarından itibaren çeşitli dernek ve topluluklarda yer alarak toplumsal çalışmalara katıldı. Okul rehberlik programlarının hazırlanması, mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı, kariyer karar verme güçlüğü alanlarında proje, eğitim ve çalıştaylarda aktif katılım gösteren Temeloğlu, yaşamını ve çalışmalarını Hatay'da sürdürmektedir.

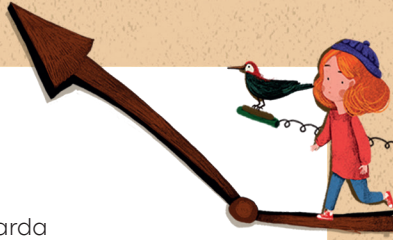
Percihan Zengin

1995'te Salihli'de doğdu. Lisans eğitimini Başkent Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü'nde tam burslu ve bölüm birincisi olarak tamamladı. Mezun olduktan sonra, özel bir okulda Psikolojik Danışman olarak çalışmaya başladı. Tezli Yüksek Lisans Eğitimini Ege Üniversitesinde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı'nda sürdürmektedir. Öğrencilik yıllarından itibaren ruh sağlığı ve toplum sağlığı alanlarında yürütülen sosyal çalışmalarda aktif rol alan, çocuk hak savunuculuğu kapsamında projeler yürüten Zengin, yaşamını ve çalışmalarını İzmir'de sürdürmektedir.

Selma Tekin

Uzman Psikolojik Danışman Selma Tekin, 1993'te Kayseri'de doğdu. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında Gazi Üniversitesi(GÜ)'nde Lisans ve G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans derecelerini aldı. Erasmus Lisansüstü Öğrenci Değişim programı ile Polonya Silesia Üniversitesi Psikoloji Bölümü ve Erasmus Staj programı ile Atina Yunan

Bakıcı Platformu EPIONI'de bulundu. Çocuk yaşlarda başladığı keman eğitiminden, Kültür Bakanlığı ve diğer özel korolarda saz ve ses sanatçılığı, gönüllü organizasyonlarında sahne ve konserler, sanatla terapi eğitmenliği, çocuk müziği ve popüler müzik alanında söz ve besteler yazma gibi çeşitli alanlarda faydalanmaktadır. 2020 yılından beri yayın sektöründeki proje çalışmalarına çocuk edebiyatı alanında yayın koordinatörlüğü, editörlük, yazarlık rollerinde yer almakta; aynı zamanda çocuk, ergen psikolojisi alanında bireysel ve grup terapi hizmetleri sürdürmektedir.

Başlıca ilgi alanları bakımveren psikolojisi, disiplinler arası eğitim yaklaşımları, terapide sanatın kullanımı, benlik farkındalığı, duygusal çeviklik olarak ifade edilebilir.

Bilge Sanatçılar

Berk Öztürk

1988 yılında İstanbul'da doğdu. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Resim Bölümü'nü bitirdi. Nasıl başladığını bile hatırlayamayacağı kadar uzun süredir çiziyor. Özellikle bir cevap vermesi istendiğinde kendini bildi bileli çizdiğini söylüyor. Uzun süredir illüstrasyon yapmasına rağmen, son dört yıldır çocuk kitabı resimlemeye ağırlık veren Berk Öztürk pek çok çocuk kitabı resimledi ve resimlemeye devam ediyor.

Evren Şen

1992 yılında Ankara'da doğdu. 9 yaşından itibaren piyano ve solfej dersleri almaya başladı. 2003'te Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı'nın giriş sınavını kazanarak Prof. Dr. Burak Karaağaç'ın kontrabas sınıfında eğitimine başladı. 2012-13 eğitim yılında Erasmus programı ile Almanya'nın Leipzig şehrindeki "Hochschule für Musik und Theatre" okulunda Prof. Frithjof-Martin Grabner ile çalıştı. 2014-16 senelerinde Slovakya, Polonya, Çekya ve Amerika'da kazandığı yarışmalardan 2 birincilik,

2 ikincilik, 3 En iyi zorunlu parça yorum ödülü ve 1 özel ödül olmak üzere toplam 8 ödülün sahibidir. 2016-2020 yılları arasında kurucularından olan Hacettepe Müzikal Topluluğu'nda aranjör, müzik yönetmeni, orkestra şefi ve kontrabas sanatçısı olarak görev aldı. 2018'de Yüksek Lisans eğitimini Prof. Dr. Burak Karaağaç'ın danışmanlığında Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı'nda tamamladı. 2017'de Tekfen Filarmoni Orkestrası ve ardından 2020'de Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın giriş sınavını kazanarak Kontrabas Sanatçısı unvanıyla kariyerini sürdürmektedir.

Bilge Çocuklar

Azra Ayvaz

12 Ağustos 2015'te Ankara'da doğdu. Zamanının çoğunu kitap okuyarak geçiriyor. Başlıca ilgi alanları drama ve dans etmek. Hayali iyilik perisi olmak. Ona göre zaman saat demek. En sevdiği şeyler dondurma, karahindiba çiçeği ve hayvanlar. Yaşamını anneanesi, annesi, babası, ablası ve tüm ailesiyle birlikte Ankara'da sürdürüyor.

Mesut Kaan Demirarp

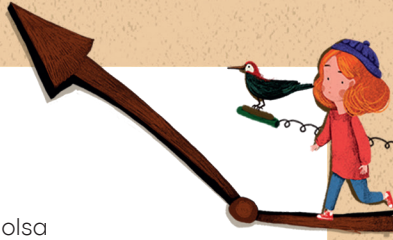
27 Eylül 2013'te doğdu. Zamanının çoğunu lego yaparak geçiriyor. Başlıca ilgi alanları arabalar, basketbol ve müziktir. Hayali ileride araba tasarımcısı olmak. Ona göre zaman uykudan bile kıymetli, uyuduğunda zaman kaybettiğini düşünüyor. En sevdiği şeyler arabaları incelemek, lego yapmak ve şarkı söylemektir. Yaşamını ailesiyle birlikte Ankara'da sürdürüyor.

Maşa Su İnce

2 Ekim 2013'te Ankara'da doğdu. Zamanının çoğunu kitap okuyarak, yeni şeyler öğrenerek geçiriyor. Başlıca ilgi alanları okumak, resim yapmak, dans etmek, arkadaşları ile vakit geçirmektir. Hayal ettiği şeylerin bir gün gerçek olacağına inanır. Yeter ki isteyelim ve onun için çaba harca-

yalım. Hatta bir gün dünyanın öbür ucunda bile olsa bir unicornla yollarının kesişeceğine inanıyor. Maya zamanı suya benzetiyor. Hem su gibi çok değerli olduğunu, hem de onun gibi çabucak akıp gittiğini düşünüyor. En sevdiği şeyler ailesi, arkadaşları, yakınları, kitapları, oyuncakları, unicornlu eşyaları, balonlar ve keyifle yediği dondurmalarıdır. Yaşamını ailesiyle birlikte Ankara'da sürdürmektedir.

Ceren Manap

13 Şubat 2012'de Ankara'da doğdu. Zamanının çoğunu resim çizerek geçiriyor. Başlıca ilgi alanları resim yapmak, düzenleme sanatı, kolaj yapmak. Hayali dekoratör ve tasarımcı olmak. Ona göre zaman eğlenceli bir şey. En sevdiği şeyler bebeklerine kıyafet dikmek, eğlenceli formlar doldurmak, abur cubur almak ve arkadaşlarıyla sek sek oynamak. Yaşamını annesi, babası ve kardeşiyle birlikte Ankara'da sürdürüyor.

Meiis Manap

13 Şubat 2012'de Ankara'da doğdu. Zamanının çoğunu ipad oynamakla geçiriyor. Başlıca ilgi alanları bilgisayar ve YouTube. Hayali model olmak. Ona göre zaman pek değerli değil. En sevdiği şeyler oyun oynamak, arkadaşları Ece ve Zehra. Yaşamını annesi, babası ve kardeşiyle birlikte Ankara'da sürdürüyor.

Demir Altınkaya

17 Ekim 2012'de Ankara'da doğdu. Zamanının çoğunu ailesi ile geçiriyor. Başlıca ilgi alanları kitaplar, futbol, tenis ve PlayStation. Hayali astronot olmak. Ona göre zaman hızlı geçiyor. En sevdiği şeyler spor, okul ve kitap. Yaşamını annesi, babası ve kardeşiyle birlikte Ankara'da sürdürüyor.

Sumeyye Çalışkan

1 Nisan 2011'de Ankara'da doğdu. Zamanının çoğunu kitap okuyarak geçiriyor. Başlıca ilgi alanları; uzay, hayvanlar, kitaplar ve müzik. Hayali uzaya gitmek ve

farklı ülkeler gezmek. Ona göre zaman iyi değerlendirilmesi gereken bir şey. En sevdiği şeyler güller yüzlü insanlar ve kediler. Yaşamını annesi, babası ve ablasıyla birlikte Ankara'da sürdürüyor.

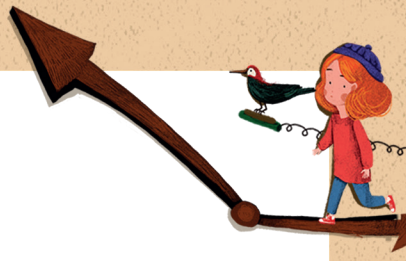
Şemsal Çakır

27 Nisan 2011'de Adana'da doğdu. Zamanının çoğunu satranç oynayarak ve hayal kurarak geçiriyor. Başlıca ilgi alanları; satranç oynamak, oyun oynamak, resim yapmak. Hayali çocuklara oyunlar anlatan bir youtuber olmak. Ona göre zaman kediler ile oynarken çok hızlı geçiyor. En sevdiği şeyler, kitaplar, kediler, satranç ve çilek. Yaşamını ailesiyle birlikte Ankara'da sürdürüyor.

Rahel İsmimaya Şenözü

4 Temmuz 2011'de Ankara'da doğdu. Zamanının çoğunu okumak ve doğayı keşfetmekle geçiriyor. Başlıca ilgi alanları resim yapmak, hayvanları araştırmak. Hayali; yabancı hayvanları iyileştiren bir veteriner ya da hayvan bilimci olmak. Ona göre zaman, sevdiği şeyleri yaparken su gibi akıp gider, sevmediği şeyleri yaparken durur. En sevdiği şey ailemle birlikte çiftlikte vakit geçirmektir. Yaşamını annesiyle birlikte Ankara'da sürdürüyor.

A large white rectangular area with horizontal lines, intended for writing.

MAKSAT
KİTAP